

Dosarul nr. 3ra-974/22
2-21086414-01-3ra-20092022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Rîșcani (jud. T. Avasiloaie)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Minciuna, V. Negru, E. Palanciuc)

ÎNCHEIERE

23 noiembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Iurie Bejenaru
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată a lui Denis Trușin împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actelor administrative, obligarea emiterii actului administrativ și încasarea cheltuielilor de judecată

împotriva deciziei din 6 iulie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea de apel depusă de Casa Națională de Asigurări Sociale și menținută hotărârea din 3 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, prin care a fost admisă acțiunea

constată:

La 9 iunie 2021, Denis Trușin a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actelor administrative, obligarea emiterii actului administrativ și încasarea cheltuielilor de judecată.

În susținerea acțiunii a indicat că a activat în sistemul instituțiilor penitenciare în perioada 10 septembrie 2008 – 8 august 2017 și, ulterior, în organele afacerilor interne în perioada 9 august 2017 – 14 aprilie 2021.

Potrivit certificatului eliberat de către Inspectoratul de poliție Ungheni, a acumulat vechimea în muncă de 25 ani 2 luni, or, potrivit art. 13 din Legea 1544 din 23 iunie 1993, vechimea necesară pentru dreptul de pensie este de 25 ani, începând cu 1 iulie 2020.

A precizat că s-a adresat cu actele menționate la Casa Teritorială de Asigurări Sociale Glodeni în vederea stabilirii și calculării cuantumului pensiei

cu achitarea ei în modul stabilit, însă prin decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Glodeni, i-a fost respinsă cererea.

Nefiind de acord cu decizia dată, s-a adresat la Casa Națională de Asigurări Sociale cu cerere prealabilă, prin care a solicitat anularea deciziei Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Glodeni din 5 mai 2021 și satisfacerea cerințelor invocate.

Prin răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. T-978/21 din 31 mai 2021, a fost respins cererea prealabilă, din motiv că este neîntemeiată.

A calificat decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Glodeni și răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale, ca fiind emise contrar prevederilor art. 49 alin. 2 din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri nr. 1544 din 23 iunie 1993, art. 19, 166 și 137 Cod administrativ.

Potrivit art. 13 și art. 49 din Legea nr. 1544 din 23 iunie 1993, care stabilește de la 1 iulie 2019, o vechime în serviciu necesară de 24 ani și 6 luni, la momentul adresării la Casa Teritorială de Asigurări Sociale Anenii Noi cu cerere de stabilire a pensiei, dânsul avea vechimea în serviciu 24 ani 7 luni, or, acest fapt a fost confirmat de către CTAS Anenii Noi prin emiterea actului administrativ de stabilire a pensiei.

Și-a întemeiat pretențiile în baza art. 162-168, 209, 211, 212, 224 alin. (1) lit. b) Cod administrativ.

A solicitat admiterea acțiunii, declararea ca fiind ilegală a deciziei Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Glodeni nr. 30/2021/13454 din 27 aprilie 2021, a răspunsului Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. T-978/21 din 31 mai 2021, obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să stabilească pensia și să efectueze achitarea diferenței neachitate a pensiei sale, începând cu 14 aprilie 2021, luându-se în considerare certificatul eliberat de către IP Ungheni nr. 34/54-6068 din 15 aprilie 2021 și încasarea din contul pârâtului în beneficiul lui Denis Trușin a cheltuielilor de judecată suportate.

Prin hotărârea din 3 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, a fost admisă acțiunea.

A fost anulată decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Glodeni a Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. 30/2021/722 din 16 aprilie 2021 și decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale de soluționare a cererii prelabile nr. T-978/21 din 31 mai 2021.

A fost obligată Casa Națională de Asigurări Sociale, oficiul teritorial competent să emită o decizie nouă, în temeiul cererii depuse de Denis Trușin la data de 16 aprilie 2021, prin care să-i stabilească lui Denis Trușin pensia pentru vechime în serviciu.

A fost încasată de la Casa Națională de Asigurări Sociale în beneficiul lui Denis Trușin suma de 5 000 de lei cu titlu de compensare a cheltuielilor pentru asistența juridică acordată.

La 17 februarie 2022, cu respectarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (1) Cod administrativ, prin intermediul poștei electronice, Casa Națională de

Asigurări Sociale a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 3 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, iar la 18 mai 2022, cu respectarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2) Cod administrativ, prin intermediul poștei electronice, a fost prezentată motivarea apelului, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi decizii de respingere ca neîntemeiată a acțiunii.

Prin decizia din 6 iulie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea de apel depusă de Casa Națională de Asigurări Sociale și menținută hotărârea din 3 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani.

Întru argumentarea soluției adoptate, instanțele de judecată ierarhic inferioare au reținut că potrivit certificatului nr. 34/54-6068 din 15 aprilie 2021, eliberat de Inspectoratul de Poliție Ungheni, în perioadele 9 august 2017 – 29 iunie 2018, 29 iunie 2018 – 4 martie 2019, 4 martie 2019 – 14 aprilie 2021, se confirmă că Denis Trușin a activat în cadrul Izolatorului de Detenție Provizorie al Inspectoratului de Poliție Ungheni.

Totodată, a fost stabilit în acest sens că subdiviziunea menționată în care a activat Denis Trușin este o entitate destinată pentru deținerea persoanelor și care cade sub incidența reglementărilor pct. 8 al Hotărârii Guvernului nr. 78 din 21 aprilie 1994.

Au constatat instanțele că perioadele de activitate a lui Denis Trușin din cadrul Izolatorului de Detenție Provizorie al Inspectoratului de Poliție Ungheni, a fost calculată de către IP Ungheni în temeiul Hotărârii Guvernului nr. 78/21 februarie 1994 și ordinul MAI nr. 96 din 20 martie 2018.

În consecință, au conchis instanțele că refuzul emis de Casa Națională de Asigurări Sociale este neîntemeiat, or, potrivit datelor prezentate de reclamant, acestuia corect i-a fost calculată vechimea în muncă pentru acest gen de funcții, și anume 2 luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu.

La 5 august 2022, prin intermediul poștei electronice, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 6 iulie 2022 a Curții de Apel Chișinău, iar la 13 octombrie 2022, a fost prezentată motivarea recursului, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei instanței de apel, cu emiterea unei noi decizii.

În motivarea recursului a invocat netemeinicia deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, care a rezultat din interpretarea eronată a legii materiale aplicabile la caz, și anume pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii de muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și sistemului penitenciar.

În primul rând, a opinat că certificatul nominalizat este nul din oficiu din motiv că prevederile actului normativ care a stat la baza emiterii acestuia depășesc prevederile actului normativ în temeiul căruia a fost emis, or, în legislația națională nu există un act normativ care să prevadă acordarea înlesnirilor de două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu pentru colaboratorii Ministerului

Afacerilor Interne, care au activat sau activează în cadrul izolatorului de detenție provizorie.

Ambele instanțe urmau să aprecieze dacă la calcularea vechimii în muncă a intimatului pentru perioadele de activitate în cadrul Izolatorului de detenție provizorie, Serviciul detenție și escortă urmează a fi aplicat pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78/1994, în care este prevăzută expres modalitatea acordării înlesnirilor la calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei în conformitate cu prevederile Legii nr. 1545/1993.

A reiterat că certificatul nr. 34/20-6068 din 15 aprilie 2021, eliberat de Inspectoratul de Poliție Ungheni este nul, or, intimatul nu a activat într-o instituție penitenciară, după cum este reglementat în pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78/1994.

În speță, instanța de apel a confundat activitatea militarilor dintr-o instituție penitenciară asupra cărora se răsfrânge Legea nr. 300/2017 cu privire la sistemul administrației penitenciare, cât și Legea nr. 1036/1996 cu privire la sistemul penitenciar, abrogată la data de 16 mai 2018, care garantează expres acordarea înlesnirilor respective, cu activitatea militarilor în cadrul Izolatorului de detenție provizorie din cadrul Inspectoratului de Poliție, care nu este o instituție penitenciară.

Or, Inspectoratul de Poliție cade sub incidența Legii nr. 320/2012 cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului care, la rândul său, nu prevede acordarea înlesnirilor de două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu pentru colaboratorii care activează în cadrul izolatorului de detenție provizorie.

A specificat că modificările operate în Hotărârea Guvernului nr. 78/1994 au fost efectuate în conformitate cu prevederile art. 33 din Legea nr. 1036/1996 cu privire la sistemul penitenciar, abrogată la data de 16 mai 2018 și nicidecum în temeiul unui alt act normativ, care stabilește astfel de garanții și pentru colaboratorii MAI sau IGP, or, temeiul legal de emitere a actelor normative este expres stabilit în art. 44 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

Finalmente, a conchis că ordinul Ministerului Afacerilor Interne nr. 96 din 20 martie 2018, aprobat în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 78/1994 nu poate să depășească prevederile actului normativ în temeiul căruia a fost emis, limitându-se strict la cadrul stabilit de actul normativ, în special doar la lista exhaustivă a înlesnirilor care se iau în considerare la calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei reglementate expres de Hotărârea Guvernului nr. 78/1994, respectiv, orice act emis în baza ordinului menționat urmează a fi considerat nul.

La 14 octombrie 2022, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa lui Denis Trușin și la adresa electronică a reprezentantului său, avocatul Vladimir Kovali, copia cererii de recurs depuse de Casa Națională de Asigurări Sociale, fiindu-i explicat dreptul de a depune referință la recursul declarat, care a fost recepționată de către Denis Trușin la data de 24 octombrie 2022, potrivit avizului de recepție (f. d. 90).

La 17 octombrie 2022, prin intermediul poștei electronice, Denis Trușin, reprezentat de avocatul Vladimir Kovali a depus referință la recursul înaintat de

Casa Națională de Asigurări Sociale, prin care a solicitat declararea inadmisibilității acestuia.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Potrivit art. 245 alin. (1) Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Alineatul (2) al aceluiași articol prevede că motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

În speță, se constată că dispozitivul deciziei Curții de Apel Chișinău a fost pronunțat în ședință publică la 6 iulie 2022 (f. d. 65).

Este cert și faptul că la 5 august 2022, prin intermediul poștei electronice, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 6 iulie 2022 a Curții de Apel Chișinău (f. d. 74-74 verso).

Decizia motivată din 6 iulie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată la adresa electronică a Casei Naționale de Asigurări Sociale la 15 septembrie 2022, ceea ce se atestă prin extrasul de pe poșta electronică (f. d. 76).

Se mai constată că la 13 octombrie 2022, prin intermediul poștei electronice, a fost depusă motivarea recursului împotriva deciziei din 6 iulie 2022 a Curții de Apel Chișinău (f. d. 80-81 verso).

Astfel, recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva deciziei din 6 iulie 2022 a Curții de Apel Chișinău este în termen.

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246 alin. (1) Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2) din art. 246 Cod administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de

a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopativ al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) Cod administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de

contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale.

În conformitate cu art. 230 și 246 Cod administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu